

คู่มือการปฏิบัติ ตามนโยบาย

NO GIFT POLICY

จากการปฏิบัติหน้าที่จากการปฏิบัติหน้าที่
ของตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา

**NO GIFT
POLICY**

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมถึงแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ คือ “พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์” ซึ่งมีเป้าหมาย คือ หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยประกาศเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญ และของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ No Gift Policy ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำนโยบาย No Gift Policy ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปในมาตรการเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ “การประกาศนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่” ให้หน่วยงานภาครัฐนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา
กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๖

แนวทางการปฏิบัติ ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา

นโยบาย งดรับ งดให้ ของขวัญ ของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่จากการปฏิบัติหน้าที่

NO GIFT POLICY ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

๑. ความเป็นมา

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยมาอย่างยาวนาน สาเหตุและปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการทุจริตในระบบราชการอย่างเห็นได้ชัดนั้นคือ ระบบอุปถัมภ์และพฤติกรรมการอุปถัมภ์ระหว่างกัน นำมาซึ่งการให้หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อเป็นสิ่งตอบแทน ส่งผลต่อการใช้ดุลยพินิจหรือ การตัดสินใจในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตามกลาย เป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไป โดยไม่เห็นว่า เป็นสิ่งที่ผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันอาจนำไปสู่การเรียกรับ หรือยอมที่จะรับประโยชน์ในการกระทำทุจริตใน ภาครัฐได้ ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาภาครัฐ จะมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบมาโดยตลอด ก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีความรุนแรง และซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องรวมกันหา แนวทางหรือมาตรการที่จะนำไปสู่การป้องกัน การทุจริตให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม No Gift Policy โดยให้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เป็นหน่วยงานหลักใน การขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าว ให้บรรลุเป้าประสงค์ โดยมีการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ “การประกาศนโยบาย No Gift Policy จาก การปฏิบัติหน้าที่” ให้หน่วยงานภาครัฐนำไปปรับใช้หรือประยุกต์ให้เหมาะสมตามบทบาทภารกิจของแต่ละ หน่วยงานและขับเคลื่อนธรรมาภิบาล ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้ง เป็นส่วนหนึ่งของ แนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ของ รัฐให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้ง ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ และมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานที่ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง การป้องกันและต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด โดยมุ่งเน้นการ เสริมสร้างค่านิยมให้บุคลากรของตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการ ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ และปลูกฝังค่านิยมสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณของบุคลากรในสังกัดตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ทั้งนี้ ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ได้ ออกประกาศ เรื่อง การให้ การรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด No Gift Policy ที่สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ และสอดคล้องกับนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และนโยบายต่อต้านการรับหรือให้สินบน เพื่อป้องกัน การทุจริต การประพฤติมิชอบ และเป็นแนวทางให้บุคลากรในสังกัดตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ปฏิบัติเป็น มาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น การป้องกันการทุจริตและส่งเสริมจริยธรรม จึงได้จัดทำคู่มือการให้ การรับของขวัญ

หรือประโยชน์อื่นใด จากการปฏิบัติหน้าที่ No Gift Policy ขึ้น เพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสในการรับสินบน ผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ ของบุคลากรในสังกัด ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา

๒.๒ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา มีจิตสำนึกในการปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิด จากการปฏิบัติหน้าที่

๒.๓ เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรคุณธรรมและโปร่งใส (Organization of Integrity) ของตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๒.๔ เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทาง และกลไกการป้องกันการให้ รับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด

๒.๕ เพื่อกำหนดแนวทางการรับคำรับรอง หรือของขวัญของผู้บริหาร และบุคลากรในสังกัดตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ เพื่อสนับสนุนและยกระดับการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้ง เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

๓. นิยามศัพท์เฉพาะ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายถึง บุคลากร พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นที่อยู่ในกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร ทั้งในราชการ บริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

“ผู้บังคับบัญชา” หมายถึง ผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่า และได้รับมอบหมายให้อำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลด้วย

“บุคลากร” หมายถึง ข้าราชการตำรวจ และลูกจ้างของตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา

“บุคลากรในครอบครัว” หมายถึง คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม ผู้รับบุตรบุญธรรม บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดา

มารดา หรือร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน

“คู่สมรส”

หมายถึง ผู้ที่จดทะเบียนสมรส และให้หมายรวมถึง ผู้ซึ่งอยู่กินฉันท์สามี ภริยา โดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย อาทิ ผู้ที่ได้พิธีมงคลสมรส หรือพิธีอื่นใดในทำนองเดียวกัน ผู้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงให้เห็นว่ามีสถานะเป็นสามีภริยากันหรือมีพฤติการณ์เป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไป ผู้ที่เคยจดทะเบียนสมรสต่อมาจดทะเบียนหย่าขาดกัน แต่ยังคงแสดงหรือมีพฤติการณ์เป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่าเป็นสามีภรรยาเป็นต้น

“ญาติ”

หมายถึง บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดา หรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม คู่สมรส และให้หมายรวมถึงถึง บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรมของคู่สมรสด้วย

“ของขวัญ”

หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ให้แก่กันเพื่ออวยชัยไมตรี ให้เป็นรางวัลให้โดยเสน่หา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจและให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการได้รับบริการหรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจน การออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหารหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นการ บัตร ตัวหรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง

“ของขวัญที่ส่งผล

ต่อการปฏิบัติหน้าที่”

หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน บริการหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่า และให้รวมถึงทิบ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน รายได้ ผลประโยชน์จากราชการในกรณีปกติ และมีผลต่อการตัดสินใจ การอนุมัติ อนุญาต หรือการอื่นใดในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ ไปในทางทุจริตต่อผู้ให้ของขวัญทั้งในอดีต หรือในขณะรับ หรือในอนาคต เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ จากบริษัทเอกชน แล้วมีส่วนช่วยให้บริษัทเอกชนนั้นเป็นผู้ชนะการประมูลงานก่อสร้างของหน่วยงานตนเอง หรือ กรณีเข้าไปเป็นที่ปรึกษาและรับค่าตอบแทนของบริษัทเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุม ตรวจสอบของหน่วยงานรัฐ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่อยู่ ส่งผลกระทบต่อความมีอิสระในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางทุจริต เป็นต้น

“ทิบ (Tip)”

หมายถึง เงินที่ผู้มาติดต่อขอใช้บริการกับหน่วยงานของรัฐ หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มอบให้หน่วยงานของรัฐ หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติม เพื่อตอบแทนการให้บริการจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามปกตินั้น ซึ่งมีใช้ค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้รับได้

“ทรัพย์สิน”	หมายถึง ทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงิน บ้าน รถ เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย เช่น สกุลเงินดิจิทัล คริปโตเคอร์เรนซี เป็นต้น
“การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา”	หมายถึง การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญและให้หมายความ รวมถึงการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ในโอกาสการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม
“ประโยชน์อื่นอันอาจคำนวณเป็นเงินได้”	หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน
“ปกติประเพณีนิยม”	หมายถึง เทศกาล หรือวันสำคัญ ซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึง โอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม
“ทุจริต”	หมายถึง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
“ทุจริตต่อหน้าที่”	หมายถึง ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่ง หรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น
“มิชอบ”	หมายถึง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรี แบบธรรมเนียมของทางราชการ หรือตามทำนองคลองธรรม คือไม่เป็นไปตามทางที่ถูกที่ควร
“คอร์รัปชัน”	หมายถึง ความเสื่อมเสีย ความเสื่อมทราม ความน่าเบื่อ ผุพัง Corrupt Corrupt แปลว่า คดโกง กินสินบน เหลวแหลก ต่ำช้าช่วมไม่บริสุทธิ์

๔. การทุจริตและประพฤติมิชอบต่อหน้าที่ จำแนกได้ ๓ องค์ประกอบ

๔.๑ หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ โดยหน้าที่ที่รับผิดชอบ อาจเกิดจากกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือได้รับมอบหมายก็ได้

๔.๒ การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

๔.๓ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้

จากหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ	จากการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้
- ฉ้อโกง ปลอมแปลง ยักยอก ขโมย - กลั่นแกล้ง ช่มชู้ให้ผู้อื่นเกรงกลัว เกรงใจ - บังคับ ชื่นใจ ผู้ใต้บังคับบัญชา - รวบอำนาจ - ไม่มอบหมายงานให้ - ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความเหมาะสม/ตามสมควร - ริดไถจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อซื้อตำแหน่ง/เลื่อนตำแหน่ง - แต่งตั้ง/เลื่อนชั้นเฉพาะพวกพ้องของตน - ปูนบำเหน็จรางวัลแต่เฉพาะพวกพ้องตนเอง	- ไม่ลงโทษผู้กระทำผิดที่เป็นพวกพ้อง - ลงโทษเฉพาะคนที่ไม่ใช่พวกพ้อง - ลงโทษเกินฐานความผิด - ไม่รายงานข้อเท็จจริง - ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ	- เรียกเก็บเงิน เรียกสินบน เรียกของกำนัล - ช่วยเหลือสมัครพรรคพวก หรือเครือญาติ - ปกปิดความผิดให้พวกพ้อง - จัดทำเอกสารเท็จเพื่อให้ตนเองหรือสมัครพรรคพวกได้รับผลประโยชน์ - ผูกขาดค้าขายแต่สมัครพรรคพวก - ใช้อำนาจหน้าที่เบียดบังเอาผลประโยชน์

No Gift Policy

“No Gift Policy” เป็น นโยบายในการป้องกันการทุจริตตั้งแต่ต้นทาง เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้ง เป็นการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในการปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นเรื่องของการสร้างบรรทัดฐานใหม่ทางสังคมในการป้องกันการทุจริต ไม่ใช่เรื่องของกฎหมายจึงไม่มีสภาพบังคับ และหากไม่ปฏิบัติก็ไม่ผิดกฎหมาย

การให้ การรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด ในโอกาสและวันสำคัญอื่นๆ ที่ควรพึงระวัง

๑.วันเกิด

วันเกิด เป็นวันสำคัญของแต่ละบุคคล ส่วนใหญ่วันเกิดจะมีการเฉลิมฉลองในครอบครัวหรือบุคคลที่มีความสนิทสนมกันมานาน มักจะมีของขวัญ จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ มอบคำอวยพรให้กับบุคคลเจ้าของวันเกิด การมอบของขวัญ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีมูลค่าคำนวณเป็นเงินได้ ต้องพึงระวังต้องไม่ใช้การให้หรือรับจากการปฏิบัติหน้าที่ในทุกรณีย์ อาจมองได้ว่าเป็นการมอบเพื่อเป็นการหวังผลในภายภาคหน้า หรือเป็นการรับเพื่อการตอบแทนในการปฏิบัติงาน

๒.งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่

การจัดพิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นความเชื่อตั้งแต่สมัยโบราณ ว่าการทำบุญขึ้นบ้านใหม่เพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่ผู้ที่อยู่อาศัย ร่มเย็นเป็นสุข เจริญรุ่งเรือง รักใคร่ปรองดอง ป้องกันอันตราย ปราศจากทุกข์ภัยไข้เจ็บ ซึ่งในปัจจุบันคนไทยนิยมจัดงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่พร้อมฉลองขึ้นบ้านใหม่ และมีการนำของขวัญ การร่วมทำบุญ การมอบของอื่น ๆ ที่สามารถคำนวณมูลค่าได้นำมามอบให้แก่เจ้าของบ้าน การกระทำลักษณะดังกล่าว สามารถให้หรือรับได้ตามประเพณีนิยม ซึ่งการให้หรือรับนั้นมูลค่าต้องเหมาะสมตามฐานานุรูปของผู้ให้ หรือผู้รับด้วย และต้องพึงระวังว่าไม่ให้ หรือรับ ที่สืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในทุกรณีย์ และไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานในภายภาคหน้า

๓.เทศกาลตรุษจีน

เทศกาลตรุษจีน เป็นเทศกาลที่ผู้คนนิยมให้ “อั่งเปา” แก่กัน ครอบครัวและเครือญาติ สามารถให้หรือรับได้ตามประเพณีนิยม ซึ่งการให้หรือรับนั้นมูลค่าต้องเหมาะสมตามฐานานุรูปของผู้ให้และผู้รับด้วย ต้องพึงระวังว่า ไม่ให้หรือรับ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในทุกรณีย์ และไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานในภายภาคหน้า

๔. รับตำแหน่งใหม่ หรือเลื่อนตำแหน่ง

การรับตำแหน่งใหม่ หรือการเลื่อนตำแหน่ง คือ การที่บุคคลหนึ่งได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น หรือการไปดำรงตำแหน่งใหม่ ในการนี้เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่น ๆ ที่รู้จักจะร่วมแสดงความยินดีมีการมอบของขวัญ ซึ่งการมอบหรือการรับของขวัญเพื่อแสดงความยินดีนั้น ต้องพึงระวังสามารถให้หรือรับได้ตามโอกาส โดยการให้หรือรับนั้นมูลค่าต้องเหมาะสมตามฐานานุรูปของผู้ให้และผู้รับด้วย ต้องพึงระวังว่า ไม่ให้หรือรับ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในทุกรณีย์ และไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานในภายภาคหน้า

๕. งานศพ

พิธีศพ หรืองานศพ เป็นพิธีที่จัดขึ้นในโอกาสการเสียชีวิตของบุคคล ซึ่งประเพณีเกี่ยวกับงานศพนั้น ตามประเพณีการจัดงานศพ ญาติ พี่ น้อง และบุคคลที่รู้จักกับผู้ที่เสียชีวิตหรือผู้ที่จัดงานศพจะมา

ร่วมงานสวดอธิษฐาน เพื่อเป็นการแสดงความเสียใจและระลึกถึงคุณความดีของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว มีการส่ง พวงหรีด การร่วมทำบุญ ซึ่งการร่วมทำบุญหรือการรับทำบุญในลักษณะนี้ ต้องพึงระวังสามารถให้หรือรับได้ ตามโอกาส โดยการให้หรือรับนั้นมูลค่าต้องเหมาะสมตามฐานานุรูปของผู้ให้และผู้รับด้วย ต้องพึงระวังว่า ไม่ให้ หรือรับ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในทุกระณ และไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานในภาย ภาคหน้า

๖. เทศกาลสงกรานต์

เทศกาลสงกรานต์ หรือเทศกาลปีใหม่ไทย คนไทยส่วนใหญ่นิยมมอบของขวัญ ของที่ระลึก ให้แก่ญาติผู้ใหญ่ ผู้ที่เคารพนับถือ และการรดน้ำขอพรจากผู้ใหญ่ ซึ่งการมอบของขวัญของที่ระลึกในลักษณะ นี้ ต้องพึงระวังสามารถให้หรือรับได้ตามโอกาส โดยการให้หรือรับนั้นมูลค่าต้องเหมาะสมตามฐานานุรูปของ ผู้ให้และผู้รับด้วย ต้องพึงระวังว่า ไม่ให้หรือรับ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในทุกระณ และไม่มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานในภายภาคหน้า

๗. คลอดบุตร

การคลอดบุตร คือ การที่ครอบครัวมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้น เป็นช่วงเวลาที่น่ายินดีของ ครอบครัวนั้น ๆ โอกาสนี้บุคคลที่รู้จัก ญาติ พี่ น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยจะร่วมแสดง ความยินดีกับครอบครัวและร่วมต้อนรับสมาชิกใหม่ จะมีการมอบของขวัญ หรือสิ่งของมีค่าเป็นการรับขวัญ สมาชิกใหม่ ซึ่งการมอบของขวัญของที่ระลึกในลักษณะนี้ ต้องพึงระวังสามารถให้หรือรับได้ตามโอกาส โดยการ ให้หรือรับนั้นมูลค่าต้องเหมาะสมตามฐานานุรูปของผู้ให้และผู้รับด้วย ต้องพึงระวังว่า ไม่ให้หรือรับ เนื่องจาก การปฏิบัติหน้าที่ในทุกระณ และไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานในภายภาคหน้า

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภา จังหวัด หรือสมาชิก สภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมชาติตามหลักเกณฑ์ ที่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมชาติตาม สถานานุรูป บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น เจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม

ทำไมต้องห้าม

กฎหมายกำหนดให้ การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ของเจ้าพนักงานของรัฐเป็นความผิด เนื่องจากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าพนักงานของรัฐอาจทำให้ประชาชนหรือสังคมเกิด ความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่าจะมีการใช้อำนาจหน้าที่หรือการดำเนินการใด ๆ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้ให้ ทรัพย์สินนั้นหรือไม่ ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐนั้น แม้ว่าใน ความเป็นจริงเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น ได้รับมาจริงโดยมิได้มีการใช้อำนาจหน้าที่หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ให้ทรัพย์สินนั้นก็ตาม แต่การจะพิสูจน์ให้ประชาชนสืบสงสัยนั้นกระทำได้ยาก และอาจนำไปสู่การทุจริตในรูปแบบของการรับสินบนโดยใช้อำนาจหน้าที่หรือใช้ดุลพินิจเพื่อเอื้อ ประโยชน์แก่ผู้ให้ทรัพย์สิน

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของ รัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิง การกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้ง ปรับ ในกรณีนี้ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไป เพื่อ ประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อ ป้องกัน มิให้มี การกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ หนึ่งเท่า แต่ไม่ เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้น ตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะทำหน้าที่และอำนาจ ในการ นั้นหรือไม่ก็ตาม

๓.พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

กำหนดหลักเกณฑ์ในการประพฤติ ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ในหมวดที่ ๑ มาตรฐานทางจริยธรรม มาตรา ๕ (๔) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ (๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

๔.ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕

“ของขวัญ” หมายความว่า เงินหรือทรัพย์สินที่ให้แกกันเพื่ออวยชัยไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสนหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจ คำนวณ เป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับ การลดราคา ทรัพย์สิน หรือการได้รับบริการ หรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่าย ในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นการลับ ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความ รวมถึงสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกันและ ให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือ การให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลในครอบครัว จะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา หรือบุคคล ในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันมิได้ เว้นแต่เป็นการให้ตามปกติประเพณีนิยมซึ่งมีราคา หรือมูลค่าไม่ เกินสามพันบาทจากผู้ให้แต่ละคนและแต่ละโอกาส หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้

ข้อ ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดเพื่อมอบให้ หรือจัดหาของขวัญให้ ผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชามิได้

ข้อ ๗ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามิได้ เว้นแต่เป็นการรับ ของขวัญตามข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันมิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕

ข้อ ๘ ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตน รับของขวัญ อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่จากผู้ที่เกี่ยวข้อง มิได้เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕ หรือการรับ ทริพย์สิน หรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับ ทริพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรค หนึ่งได้แก่ ผู้มาติดต่องาน ผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้มีส่วนได้เสียใน เรื่องที่อยู่ระหว่าง การพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น การขอใบรับรอง การอนุมัติ การอนุญาต การ ขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงาน ของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงาน หรือธุรกิจหลักทรัพย์ ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์ หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไข เพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๖ หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรไม่ได้ เว้นแต่เป็น การเรียไร ตามข้อ ๑๙ หรือได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ (กคร.) หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณีทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตใน การเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการ เรียไรแล้ว จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ด้วย ในกรณีนี้ กคร. อาจกำหนดแนวทาง ปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมการเรียไรก็ได้

ข้อ ๑๘ การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรที่ กคร. หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณา อนุมัติให้ตามข้อ ๖ ได้นั้นจะต้องมีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เป็นการเรียไรที่ หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐ เป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคล หรือนิติบุคคล ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร แล้ว

ข้อ ๑๙ การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติ จาก กคร. หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะรัฐมนตรีให้เรียไรได้เป็นการเรียไรที่ รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือ ผู้เสียหาย หรือบรรเทาความเสียหายที่เกิด จากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ (๓) เป็นการเรียไรเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระ กฐินพระราชทาน

(๔) เป็นการเรียไ้ตามข้อ ๑๘ (๑) หรือ (๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือ มูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (๕) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไ้ตามข้อ ๑๘ (๔) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติ ตามระเบียบนี้แล้ว

๖. มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐

ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการให้ ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิก ในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่าฝืน มติคณะรัฐมนตรีให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

๗. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เห็นชอบในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติเสนอ โดยกำหนดให้มีการขับเคลื่อนการ ดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ ในเป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยประกาศตน เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐทุกคน ไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)